



Linaria vulgaris

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Linaria vulgaris* is samengesteld uit het geslacht *Linaria* en de soortaanduiding *vulgaris*. Het geslacht *Linaria* is afgeleid van het Latijnse woord *linum* (vlas), vanwege de gelijkenis van de smalle bladeren met die van de vlasplant (*Linum*). De soortaanduiding *vulgaris* betekent 'gewoon' of 'algemeen voorkomend', wat aangeeft dat de plant een wijdverbreide soort is. In het Nederlands staat de plant bekend als gewoon vlasbekje.

Taxonomie

Linaria vulgaris is een vaste, kruidachtige plant die traditioneel in de weegbreefamilie wordt geplaatst. Het geslacht behoorde historisch gezien tot de helmkruidfamilie (Scrophulariaceae), maar na recente fylogenetische studies is de classificatie bevestigd binnen de huidige familie.



Foto: Harrie de Vries

- Rijk: Plantae
- Orde: Lamiales
- Familie: Plantaginaceae (Weegbreefamilie)
- Geslacht: *Linaria*
- Soort: *L. vulgaris*

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Synoniemen

Vanwege de lange botanische geschiedenis en de herziening van plantenfamilies, zijn er verschillende synoniemen voor *Linaria vulgaris* bekend. De meest voorkomende is *Antirrhinum linaria* L., een naam die verwijst naar de oude classificatie onder het geslacht van de leeuwenbekken (*Antirrhinum*), waartoe het oorspronkelijk door Linnaeus werd gerekend. Andere historische synoniemen omvatten *Linaria genistifolia*, *Linaria linaria*, en *Linaria striata*.

Variëteiten en cultivars

Linaria vulgaris is een wijdverbreide, wilde soort die in de tuinbouw niet breed wordt vertegenwoordigd door veel cultivars. Het wordt in sommige regio's zelfs als onkruid beschouwd. Er zijn echter enkele botanische variëteiten en een paar selecties bekend. De meest opvallende uitzondering is de teratologische vorm:

- *Linaria vulgaris* 'Peloria': Een variëteit die zogenaamde pelorische bloemen produceert. Normaal gesproken zijn de bloemen zygomorf (tweezijdig symmetrisch), maar bij deze vorm worden de bloemen actinomorf (radiaal symmetrisch), waardoor ze lijken op kleine leeuwenbekken. Deze bloemen hebben geen spoor.
- *Linaria vulgaris* var. *dalmatica*: Wordt nu vaak beschouwd als een aparte soort, *Linaria dalmatica*, die veel grotere, gele bloemen heeft.
- *Linaria vulgaris* 'Butter and Eggs': Dit is de algemene Engelse naam die vaak wordt gebruikt om de soort aan te duiden vanwege de tweekleurige bloem, maar soms wordt het gebruikt om een specifieke selectie aan te duiden.

Familie

De plant behoort tot de Plantaginaceae, de weegbreefamilie, een familie die een grote diversiteit aan kruidachtige planten omvat, nadat veel voormalige Scrophulariaceae hierin zijn ondergebracht.

Hoogte

De plant heeft rechtopstaande stengels en bereikt een gemiddelde hoogte van 30 tot 60 cm, maar kan onder optimale omstandigheden tot 90 cm hoog worden.

Bloemkleur

De bloemen zijn kenmerkend heldergeel met een opvallende oranje keel (het 'masker' en de honingklief of het 'hielspoor'). De bloem is tweelippig en heeft een spoor aan de achterzijde.

Bladkleur

De bladeren zijn blauwgroen of grijsgroen en smal tot lijnvormig. Ze zijn dicht geplaatst langs de stengel en lijken op naalden of vlasblaadjes.

Bloeiperiode

Linaria vulgaris heeft een lange bloeiperiode die zich uitstrekt van de vroege zomer tot de vroege herfst, typisch van juni tot september.



Standplaats

Dit is een tolerante en robuuste plant. Het gedijt het best in de volle zon en op goed doorlatende, schrale, zanderige, stenige of grindachtige bodems. Het wordt vaak gevonden op ruderaal plaatsen, langs spoorwegen, in wegbermen en op braakliggend terrein. De plant verdraagt een neutrale tot licht alkalische pH-waarde.

Herkomst

Linaria vulgaris is van nature wijdverbreid over grote delen van Europa en Azië (Eurazië). Het is een inheemse soort in Nederland en België. In Noord-Amerika en andere delen van de wereld is het een geïntroduceerde en in veel regio's invasieve exoot.

Soort gewas

Het is een overblijvende (*perennial*) kruidachtige plant met een diep, kruipend wortelstelsel (rijzomen) dat het zeer moeilijk maakt om de plant handmatig te verwijderen. Het wordt vaak beschouwd als een inheemse wilde bloem of als hardnekkig onkruid.

Vermeerderingswijze

De plant kan op twee manieren vermeerderen: door zaad en door wortelstokken (rijzomen). De zaden zijn klein en worden in grote aantallen geproduceerd. De kruipende wortelstokken maken dat de plant zich snel en agressief kan verspreiden, wat bijdraagt aan zijn reputatie als onkruid.

Klimaatzone

Linaria vulgaris is extreem robuust en winterhard. Het is geschikt voor USDA Zone 3 tot 9, wat betekent dat het zeer koude winters kan overleven en zich aanpast aan verschillende klimaten.

Insecten

De bloemen van het gewoon vlasbekje zijn gespecialiseerd in het aantrekken van sterke bestuivers. De heldergele bloem met de prominente oranje vlek trekt voornamelijk hommels aan. Alleen hommels zijn sterk genoeg om de lip van de bloem naar beneden te duwen om toegang te krijgen tot de nectar in het lange spoor.

Bronnen

<https://www.verspreidingsatlas.nl/0695>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:804593-1>

https://en.wikipedia.org/wiki/Linaria_vulgaris

<https://www.tuinadvies.nl/plantengids/10100/linaria-vulgaris>



Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Linaria</i> (vlasachtig blad), <i>vulgaris</i> (algemeen voorkomend)
Taxonomie	<i>Familie:</i> Plantaginaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Linaria</i> , <i>Soort:</i> <i>L. vulgaris</i>
Synoniemen	<i>Antirrhinum linaria</i> L.
Variëteiten en cultivars	<i>L. vulgaris</i> 'Peloria', <i>L. vulgaris</i> 'Butter and Eggs'
Familie	Plantaginaceae (Weegbreefamilie)
Hoogte	30- 60 cm
Bloemkleur	Heldergeel met oranje keel
Bladkleur	Blauwgroen tot grijsgroen, smal
Bloeiperiode	Juni- september
Standplaats	Volle zon, goed doorlatende, schrale/zanderige bodems
Herkomst	Inheems in Europa en Azië (Eurazië)
Soort gewas	Overblijvende kruidachtige plant, wilde bloem/onkruid
Vermeerderingswijze	Zaad en wortelstokken (rijzomen)
Klimaatzone	Zeer winterhard (USDA Zone 3-9)
Insecten	Voornamelijk hommels (vereist sterke bestuiver)